

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**МАТЕРІАЛИ**

**наукової конференції професорсько-викладацького складу  
Полтавського державного аграрного університету  
за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році**

*14-15 травня 2024 року*



**Полтава**

**Редакційна колегія:**

**Олег Горб**, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, доцент;

**Петраш О. В.**, доцент кафедри механічної та електричної інженерії, доцент;

**Яснолоб І. О.**, доцент кафедри підприємництва і права, доцент;

**Олександр Безкровний**, декан факультету обліку та фінансів, доцент;

**Олександра Біловод**, декан інженерно-технологічного факультету, доцент;

**Дмитро Дячков**, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій, професор

**Сергій Кулинич**, декан факультету ветеринарної медицини, професор

**Микола Маренич**, директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор

**Анатолій Шостя**, декан факультету технологій тваринництва та продовольства, старший науковий співробітник

**Світлана Козина**, завідувач інформаційно-консультаційного центру міжнародного методичного забезпечення

**Віктор Радочін**, начальник редакційно-видавничого відділу

Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році (м. Полтава, 14-15 травня 2024 року). – Полтава: РВВ ПДАУ, 2024. – 193 с.

### Список використаних джерел:

1. Курило В. Л., Рахметов Д. Б., Кулик М. І. Біологічні особливості та потенціал урожайності енергетичних культур родини тонконогових в умовах України. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2018. Вип. 1 (88). С. 11–17. DOI: <https://doi.org/10.31210/visnyk2018.01.01>
2. Енергетичні культури : сортимент, біологія, екологія, агротехнологія: колективна монографія / за ред. док. с.-г. наук., проф. М. І. Кулика. Полтава: “Астрая”, 2023. 220 с.
3. Курило В. Л., Роїк М. В., Ганженко О. М. Біоенергетика в Україні: стан та перспективи розвитку. Біоенергетика. 2013. Вип. № 1. С. 5–10.
4. Adkins S. W., Bellairs S. M., & Loch D. S. (2002). Seed dormancy mechanisms in warm season grass species. *Euphytica*, 126 (1): 13–20. DOI: 10.1023/A:1019623706427
5. Дрига В. В., Доронін В. А., Гончарук Г. С., Балагура О. В. Особливості формування якості насіння сортозразків проса прутіподібного різних груп стиглості залежно від погодних умов. Новітні агротехнології. 2022. 10(1). DOI: <https://doi.org/10.47414/na.10.1.2022.26434>
6. Кулик М. І., Рожко І. І. Урожайні властивості та посівні якості насіння проса прутіподібного залежно від умов вирощування. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2018. Вип. 2 (89). С. 78–84.
7. Рожков А. О., Пузік В. К., Каленська С. М. та інші. Дослідна справа в агрономії. Навчальний посібник: у 2 кн. Харків: Майдан, 2016. 316 с.

УДК 635.658 : 547.96

А.М. Рибальченко, к. с.-г. н., доцент  
Полтавський державний аграрний університет

### РІЗНОВИДИ ТА СОРТОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СОЧЕВИЦІ

Бобові відіграють важливу роль у зерновому та кормовому балансі українських фермерських господарств. Зернобобові мають найвищий вміст білка серед усіх сільськогосподарських культур. Їх зерно або зелена маса має більш, ніж удвічі більший вміст білка, ніж у зернових, білок набагато краще засвоюється за амінокислотним складом, забезпечує найдешевший білок. В умовах сьогодення рослинні білки високо цінуються в харчовій і комбікормовій промисловості.

Сочевиця (*Lens culinaris Medik*) – одна з найдавніших культур, одомашнена близько 10 тисяч років тому, і досі залишається цього важливим джерелом їжі в значній кількості країн світу. Її роль змінювалася протягом століть існування людської цивілізації, але загалом, значення сочевиці у харчуванні зростало з накопиченням знань про цінність харчових продуктів. Основною перевагою сочевиці є високий вміст високоякісного білка, котрий досить легко здатен засвоюватися людським організмом. Зокрема, насіння сочевиці містить понад 25% білка, приємне на смак, швидко набухає, а також розварюється, має приємний аромат [1].

Сортовий потенціал сочевиці можна розподілити на два типи за розміром насіння: макросперма та мікросперма. Перший характеризується округлим жовтим або зеленим насінням діаметром 6-9 мм. Інтенсивність кольору варіюється від світлого до темного залежно від сорту та умов навколишнього середовища. Форма насіння зазвичай сплюснута або ж лінзоподібна. Маса 1000 насінин може становити 55-80 г. Крім розміру насіння, його можна відрізнити за високим стеблом (50-70 см). Цей підвид поширений у Західній Європі [2].

Рослини підвиду мікросперма не перевищують 50 см заввишки, боби менші, а насіння дозріває раніше, ніж у крупнонасінних видів. Колір насіння варіює від світло-зеленого до коричневого і, навіть, повністю чорного. Форма насіння округла або опукла. Маса 1000 насінин становить 20-30 г. Діаметр насіння до 2,5 мм. Важливою характеристикою є посухостійкість. В основному поширений в країнах Східної Європи.

Сорти сочевиці розрізняють за низкою ознак, серед яких колір насіння і сім'ядолей, наявність або відсутність малюнка на поверхні насінневої оболонки, а також забарвленням квіток, бобів.

Крупнонасінна зелена форма сочевиці утворює велике зелене або жовто-зелене насіння діаметром 6-8 мм. Високо цінується воно в Північній Африці, Південній Америці та Європі. Насіннева оболонка має світло-зелене забарвлення і жовті сім'ядолі. Насіння дрібне, діаметром 5-6 мм і масою 1000 насінин 35-50 г; користується попитом в Європі, США та Африці. Ринки збуту досить невеликі. Зелена дрібна форма також має світло-зелену насінневу оболонку та вирізняється жовтими сім'ядолями. Насіння випукле, майже кругле, в діаметрі 3,5 мм, маса 1000 насінин до 35 г. Має поширення в Італії, Греції, Марокко, Єгипті [3].

Червона сочевиця – найпоширеніший вид сочевиці. Червона сочевиця характеризується червоним забарвленням сім'ядолей і насінневої оболонки (від світлого до чорного). Насіння дрібне і має кулясту форму. В основному споживається в Індії, Пакистані, Індонезії та Ірані. Насіннева оболонка цього різновиду має бути очищена, перш, ніж його можна буде використовувати в їжу.

Французька сочевиця має зелене насіння з чорними плямами, сім'ядолі жовті. В Іспанії популярна коричнева сочевиця з жовтими сім'ядолями. У Канаді створені дрібнонасінні сорти з чорною насінневою оболонкою, насіння яких зовні схоже на осетрову ікра. Види сочевиці, що вирощуються в різних країнах, відрізняються. Наприклад, Сирія і Туреччина збирають близько 80-85% червоної сочевиці і лише 15-20% зеленої. В Ірані та Марокко вирощують до 95% крупної зеленої сочевиці, а в Єгипті сіють лише червону сочевицю. Таку структуру пояснюють харчові традиції, що склалися протягом тривалого періоду часу. Колір насіння сочевиці може змінюватись за несприятливих умов при досяганні та збиранні [4].

Державний реєстр сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2023 рік налічує такий сортовий потенціал сочевиці: Сочевиця харчова (*Lens culinaris Medik.*) – 9 сортів. Це сорти Антоніна, Блонді, Гаррі, Даринка, ЄС Максимум, Лінза, Серпанок, СНІМ 18, Хризоліт [5].

Державний реєстр сортів рослин України тривалий час налічував лише один сорт – Лінза. Даний сорт виведений на Красноградській дослідній станції

Інституту сільського господарства степової зони НААН України. Рекомендований він для вирощування у степовій і лісостеповій зонах. Середньостиглий сорт, період вегетації 75-80 діб. Рослини прямостоячі, добре кущуються, висотою 50-55 см. Насіння плоске, світло-зелене. Вміст білка в насінні становить 27%. Маса 1000 насінин 60-70 г. Харчові якості відмінні. Боби плоскі, ромбічної форми, завдовжки 17–18 мм і завширшки 9-10 мм. У бобі міститься одна або дві насінини. Середня врожайність складає 17,5 ц/га. У 2018–2019 роках до реєстру було занесено ще ряд сортів, однак у виробництві вони практично відсутні [6].

#### **Список використаних джерел:**

1. Мазур В. А., Ткачук О. П., Панцирева Г. В., Алексєєв О. О. Сортіві ресурси зернобобових культур в Україні: сучасний стан і перспективи використання. Вінниця : ТВОРИ, 2022. 196 с.
2. Безугла О. М., Кобизєва Л. Н. Вихідний матеріал для селекції технологічних сортів сочевиці. Селекція і насінництво. Вип. 119. 2021. С. 8-15.
3. Січкач В. І., Орехівський В. Д., Кривенко А. І., Маматов М. О., Соломонов Р. В. Агротехнічні особливості вирощування сочевиці. Вісник ЦНЗ АПВ Харківської області. Вип. 24. 2018. С. 84-92.
4. Орехівський В. Д., Січкач В. І., Овсянникова Л.К., Маматов М.О., Соломонов Р.В. Сочевиця джерело рослинного білка. Зернові продукти і комбікорми. Vol.17, I. 4. 2017. С. 22-29.
5. Державний реєстр сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2023 рік. Київ, 2023. URL: <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>
6. Січкач В. І., Кривенко А. І., Соломонов Р. В. Сочевиця у світі та Україні: сучасний стан і перспективи. Journal of Native and Alien Plant Studies, 16, 2020. С. 178-193.

**УДК 633.13: 631.524.84: 631.8**

*А.В. Баган, к. с.-г. н., доцент  
Полтавський державний аграрний університет*

### **ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРА РОСТУ НА ПІДВИЩЕННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ВІВСА ПОСІВНОГО**

Внаслідок значного подорожчання енергоносіїв актуальним є використання нових стимуляторів росту в галузі рослинництва як один із високорентабельних способів підвищення урожайності сільськогосподарських культур. У країнах Західної Європи понад 60 % посівів сільськогосподарських культур в останні роки обробляють препаратами даної групи [1-3].

Тому останнім часом вплив стимуляторів росту на підвищення продуктивного потенціалу рослин досліджують у всіх ґрунтово-кліматичних зонах України. Встановлено, що понад 10 % приросту врожаю сільськогосподарських культур, зокрема і вівса посівного, отримують за використання даних препаратів у період вегетації рослин [4-5].

Метою наших досліджень було вивчення впливу стимулятора росту Стимпо на елементи насіннєвої продуктивності вівса посівного в умовах

## ЗМІСТ

### СЕКЦІЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

<b>А.В. Антонєць</b> СУЧАСНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ У ЗВО АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ .....	4
<b>В.М. Арєндарєнко</b> ПРО УДАРНУ ВЗАЄМОДІЮ ЗЕРНІВКИ З БЕТОННИМ ДНОМ СИЛОСУ .....	6
<b>В.О. Скрипник, Я.М. Бичков, Б.Г. Пономарєнко</b> АДАПТАЦІЯ МОДЕЛІ ПІД-РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕСУ КОНДУКТИВНОГО СУШІННЯ М'ЯСА .....	7
<b>Л.В. Бондар, В.М. Василенко</b> НЕДОЛІКИ БЕТОНУ ЯК КОРОЗІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ АРМАТУРИ .....	9
<b>О.В. Горбенко, А.І. Лазорєнко</b> ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ КОНОПЛЯНОЇ ПРОДУКЦІЇ .....	11
<b>О.В. Горик, О.М. Брикун</b> УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ ХІМІЧНОГО АПАРАТА ДЛЯ ЗМІШУВАННЯ ВИСОКОАГРЕСИВНИХ СЕРЕДОВИЩ .....	12
<b>Б.О. Горюнов</b> АКТУАЛЬНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕТАЛЕЙ МЕТОДОМ ТІГ .....	15
<b>О.У. Дрожчана</b> РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ» У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ТЕХНОСФЕРИ .....	16
<b>І. М. Канівєць</b> РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ ДЛЯ ПОШУКУ АУДИТОРІЇ ТА ЕВАКУАЦІЇ З БУДІВЛІ .....	19
<b>В.В. Ларєнко, Ю.В. Сівцов, О.В. Слівінський</b> РОЗПУШУВАЧ ҐРУНТУ КУЛЬТИВАТОРНОЇ ЛАПИ .....	22
<b>Г.О. Лапенко, Т.Г. Лапенко, Ю.В. Колотій</b> ТЕХНОЛОГІЯ СУШІННЯ ЗЕРНА З ВИКОРИСТАННЯМ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ .....	24
<b>С.В. Ляшенко</b> АДАПТАЦІЯ МАШИНИ З АКТИВНИМИ РОБОЧИМИ ОРГАНАМИ ДЛЯ МЕХАНІЗОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ СМУГОВОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ .....	27

<b>Н.М. Опара</b> ЗАГРОЗА ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ЗБРОЇ В РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ .....	29
<b>В.В. Падалка, М. Пятак, В. Чижов</b> ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕНЬ ФІЗИКО-МЕХАНІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ БІОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ.....	32
<b>Т.Ю. Риждкова</b> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ФІЗИКИ.....	37
<b>А.О. Семенов, В.О. Скрипник</b> МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ВПЛИВУ УЛЬТРАФІОЛЕТОВОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ЛЮДИНУ ТА НАСІННЯ СІЛЬГОСПКУЛЬТУР .....	39
<b>Povilas BRADULSKIS, В.В. Шульгін</b> ПРОБЛЕМИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО БЕТОНУВАННЯ КОНСТРУКЦІЙ ДЛЯ ВІТРОГЕНЕРАТОРА .....	41
<b>СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</b>	
<b>Н.В. Волкова, Х.З. Махмудов, О.С. Михайлова</b> ПРАВОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ГМО .....	44
<b>В.Л. Вороніна</b> СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙ.....	46
<b>Т.В. Воронько-Невіднича, Н.В. Баган</b> ІМІДЖ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ..	48
<b>Н.В. Дем'яненко, А.В. Світлична</b> БІЗНЕС-ПЛАН ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ .....	49
<b>Т.Є. Іщайкін</b> УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ .....	51
<b>І.К. Лядський</b> РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКЛАМА І РЕКЛАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ» .....	53
<b>П.М. Макаренко, О.В. Поночовна</b> ВПЛИВ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ НА ПРИБУТКОВІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	55

<b>Т.П. Мац, А.А. Лимар</b> ОСНОВНІ УМОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ СПІВПРАЦІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ .....	57
<b>В.Ю. Медвідь, В.О. Єфремов</b> ОБґРУНТУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ .....	59
<b>В.Ю. Медвідь, Р.Ю. Ісаєнко</b> ОБґРУНТУВАННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ .....	61
<b>В.Ю. Медвідь, Г.А. Шевченко</b> ОБґРУНТУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	63
<b>І.Г. Миколенко</b> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ .....	65
<b>А.С. Олійник</b> ОБґРУНТУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ВИБОРУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА .....	68
<b>С.В. Писаренко.</b> ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, ТА ВПЛИВ ЇЇ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ .....	70
<b>О.В. Решетнікова</b> ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАСЛІДКИ .....	72
<b>Т.О. Сазонова</b> СПІЛЬНЕ ЗРОСТАННЯ ЯК СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	74
<b>О.І. Сердюк, І.І. Житченко</b> ГРОМАДСЬКА УЧАСТЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	76
<b>В.М. Собчишин</b> РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЙ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	79
<b>І.О. Терещенко</b> ОСОБЛИВОСТІ МОНЕТИЗАЦІЇ КОНТЕНТУ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ КОМПАНІЇ МЕТА .....	80

**СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ,  
СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ**

***М.М. Маренич***

НАУКОВА РОБОТА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ..... 85

***В.М. Тищенко, Л.М. Криворучко, О.М. Дінець, М.В. Сакало***

УРОЖАЙНІСТЬ НОВОГО ПЕРСПЕКТИВНОГО СОРТУ ПШЕНИЦІ  
ОЗИМОЇ СЕЛЕКЦІЇ ПДАУ ПАБАТКА В ПІСЛЯРЕЄСТРАЦІЙНОМУ  
ВИПРОБУВАННІ..... 86

***Л.Г. Білявська, Ю.В. Білявський, А.О. Діянова***

ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СЕЛЕКЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ  
СОЇ КУЛЬТУРНОЇ В СУЧАСНИХ КОНКУРЕНТНИХ УМОВАХ ..... 88

***А.В. Ритченко, М.І. Кулик***

ВПЛИВ ПІДЖИВЛЕННЯ ПОСІВІВ НА НАСІННЄВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ  
ПРОСА ПРУТОПОДІБНОГО ..... 91

***А.М. Рибальченко***

РІЗНОВИДИ ТА СОРТОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СОЧЕВИЦІ..... 94

***А.В. Баган***

ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРА РОСТУ НА ПІДВИЩЕННЯ НАСІННЄВОЇ  
ПРОДУКТИВНОСТІ ВІВСА ПОСІВНОГО..... 96

***С.О. Юрченко***

ОСОБЛИВОСТІ РОЗМНОЖЕННЯ ПЕПІНО (SOLANUM MURICATUM)... 98

***О.В. Бараболя***

ТРИТКАЛЕ ЯРЕ ЯК ЗАМІННИК ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ДЛЯ  
ВИГОТОВЛЕННЯ ЯКІСНОГО БОРОШНА ..... 100

***С.В. Поспєлов, В.В. Онїко, О.В. Міщенко***

БІОКОРЕКЦІЯ ПОСІВНИХ ЯКОСТЕЙ НАСІННЯ ЛІКАРСЬКИХ  
КУЛЬТУР ..... 101

***П.В. Писаренко, М.С. Самойлік, О.Ю. Диченко***

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ВІДНОВЛЕННЯ ЯКОСТІ  
ПОЛИВНОЇ ВОДИ..... 104

***О.П. Біленко, О.П. Калашник***

КРОПИВА ДВОДОМНА – ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ТА  
ВИКОРИСТАННЯ ..... 106

***П.В. Писаренко, М.С. Самойлік***

ВПЛИВУ РІЗНИХ КОНЦЕНТРАЦІЙ ПРОБІОТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ТА  
СПВ НА ПРОРОСТАННЯ СПОР ЗБУДНИКІВ САЖКИ ЗВИЧАЙНОЇ  
ПРОСА..... 108

***М.С. Самойлік, О.Ю. Диченко***

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОЦІНКИ РІВНЯ  
РЕСУРСНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ..... 111

**В.В. Гангур**  
ФОРМУВАННЯ ЗАПАСІВ ДОСТУПНОЇ ВОЛОГИ ТА  
ВОДОСПОЖИВАННЯ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД  
ТЕХНОЛОГІЇ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ У ЗОНІ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ..... 113

**С.В. Філоненко**  
ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОДУКТИВНИХ ТА ПОСІВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК  
ВИСАДКІВ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ЗА КОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ  
ЇХ МІНЕРАЛЬНИМИ ДОБРИВАМИ ..... 116

**С.М. Шакалій**  
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО У ВОЄННИЙ ЧАС..... 118

### **СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

**С.М. Михайлютенко**  
ОДИН З ОСНОВНИХ КРИТЕРІЇВ ЗАБАРВЛЕННЯ ХАРЧОВИХ ЖОВТКІВ  
КУРЯЧИХ ЯЄЦЬ..... 122

**В.В. Мельничук, В.О. Євстаф'єва**  
ПОШИРЕННЯ СЕРЕД ПОПУЛЯЦІЇ ВІВЦІ СВІЙСЬКОЇ  
ЕЗОФАГОСТОМОЗУ ТА ХАБЕРТІОЗУ В РОЗРІЗІ ЗАПОРІЗЬКОЇ,  
КИЇВСЬКОЇ ТА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ ..... 124

**О.Б. Киричко, О.В. Тітаренко**  
ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ РОЗЧИНУ ПОЛТАВСЬКОГО  
БІШОФІТУ НА ОРГАНІЗМ ТВАРИН ТА ШЛЯХІВ ЗАСТОСУВАННЯ У  
ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ..... 126

**Т.В. Звенігородська, Т.Г. Панасова**  
КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ПАТОЛОГІЧНИХ РОДІВ У ТХОРА  
ДОМАШНЬОГО..... 128

**Н.С. Канівець, М.І. Корчан**  
ЧИСТОТІЛ ЗВИЧАЙНИЙ – ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ ..... 129

**Н.І. Дмитренко, С.О. Кравченко**  
ОТРУЄННЯ АНТИКОАГУЛЯНТАМИ У СОБАК ..... 130

**Н.О. Авраменко, Г.О. Омельченко**  
ОСОБЛИВОСТІ ПАТОМОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН ПРИ ГРИПІ ПТИЦІ ..... 132

**С.О. Кравченко, А.О. Первий**  
АСПІРАЦІЙНА БРОНХОПНЕВМОНІЯ У МОПСА: КЛІНІЧНИЙ  
ВИПАДОК..... 134

**Л.М. Корчан, М.І. Корчан**  
ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ «МІЛЬПРОЗОНУ ДЛЯ СОБАК»  
ЗА ТОКСОКАРОЗНОЇ ІНВАЗІЇ ..... 136

**Л.М. Корчан, М.І. Корчан**  
ПОРІВНЯННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРЕПАРАТІВ «СІМПАРІКА» ТА  
«КРЕДЕЛІО» ЗА КТЕНОЦЕФАЛЬОЗУ СОБАК..... 137

## СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

<b>Л. Б. Воловик</b> СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ .....	140
<b>Л. О. Дорогань-Писаренко, О. В. Єгорова, Л. О. Чіп</b> ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ІДЕЙ СТАРТАП-ПРОЄКТІВ .....	141
<b>В. І. Аранчій, О. В. Безкровний, Я. А. Дроботя</b> КРИТТОГРАФІЧНИЙ ЗАХИСТ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ .....	143
<b>Т. Є. Дугар, М. В. Єрмолаєва, С. В. Тютюнник</b> ВТРАЧЕНІ ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: АКТУАЛЬНІ ПОРАДИ БУХГАЛТЕРУ .....	145
<b>Н. А. Канцедал, М. В. Єрмолаєва, О. В. Лега</b> ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ: ПОНЯТІЙНА БАЗА І ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ .....	148
<b>О. М. Краснікова</b> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ .....	151
<b>О. В. Лега, Т. Б. Прийдак, Л. В. Яловега</b> ДОГОВІРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ.....	153
<b>Т. В. Мокієнко, Р. В. Ліпський</b> АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ .....	155
<b>С. М. Приходько</b> МІСЦЕВІ ВИБОРИ В УКРАЇНІ: ОПТИМАЛЬНА МОДЕЛЬ .....	157
<b>А. І. Рудич</b> КЛАСИФІКАЦІЯ УМОВ І ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ .....	160
<b>О. О. Томілін, Т. О. Багаліка</b> ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК КООПЕРАТИВНИХ ВІДНОСИН У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ .....	161
<b>Ю. М. Тютюнник</b> СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКТИВІВ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ .....	163
<b>В. Д. Чумак, Л. В. Бражник</b> ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА .....	165
<b>С. В. Шейко</b> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ВСЕЗАГАЛЬНОЇ КОНКРЕТНОСТІ» У ФІЛОСОФІЇ ВОЛЬТЕРА .....	168

**СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТВАРИННИЦТВА  
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА**

<b><i>А.С. Сябро, В.І. Березницький, О.О. Онищенко</i></b> ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ВІДТВОРНУ ЗДАТНІСТЬ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ .....	171
<b><i>С.О. Усенко, Г.М. Шостя</i></b> ТЕПЛОВИЙ СТРЕС У ТВАРИН: НАСЛІДКИ І ОСНОВНІ ЗАХОДИ ІЗ ВІДВЕДЕННЯ.....	172
<b><i>О.О. Загора</i></b> БОРОШНО З КАВОВОЇ ГУЩІ ЯК ПОТЕНЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПОЛУК В ТЕХНОЛОГІЯХ ПРОДУКТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ .....	175
<b><i>Б.С. Шаферівський, М.О. Ільченко, І.М. Желізняк</i></b> ВПЛИВ РОДИНИ ТА УМОВНОЇ КРОВНОСТІ НА ВІДГОДІВЕЛЬНІ ОЗНАКИ МОЛОДНЯКУ .....	177
<b><i>О.В. Бараболя, Г.Є. Дубова</i></b> ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ТВЕРДОЇ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА МАКАРОННИХ ВИРОБІВ.....	180
<b><i>Ю.В. Карбан</i></b> ІНТЕР'ЄРНІ ТА ЕКСТЕР'ЄРНІ ОСОБЛИВОСТІ КІЗ РІЗНИХ ПОРІД.....	183
<b><i>Л.М. Кузьменко</i></b> СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	184

**Наукове видання**

# **МАТЕРІАЛИ**

**наукової конференції професорсько-викладацького складу  
Полтавського державного аграрного університету  
за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році**

***14-15 травня 2024 року***

---

Підп. до друку 27.05.2024. Формат 60x90 1/16.

Ум. друк. арк. 12,1. Обл.-вид. арк. 10,2.

Гарнітура Times New Roman Суг.

Видавець і виготовлювач: Полтавський державний аграрний університет.

Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7933 від 13.09.2023 р.